

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4-00 зол.
Чвертьрічне 12-00 „
Піврічне 24-00 „
Річно 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 2-50 зол., Німеччині 2-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Босгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.—
Знижа адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Розбудовуємо наш щоденник.

Львів, 26. січня 1933.

Про наш щоденник пишемо сьогодні декілька рядків до наших читачів, прихильників і приятелів. Працюємо в ньому з дня на день, серед великих зусиль, серед поважних труднощів, морального і матеріального характеру. Своєю працею бажаємо принести користь усьому українському загалові, всім українським верствам і станам, словом усієї нашої нації. Як у своїй політичній так і в усій культурній праці рівняємося на найвище добро свого народу. Але при тому ніколи не ганяємось ні за дешевою популярністю, ні за конкурентними успіхами. Боролимося твердо національних здобутків і цінностей навіть за ціну вашої непопулярності. Так само послідовно та безупинно протівимось проявам усякої демагогії в нашому національному житті. Тому не диво, що демагоги нас не люблять і бажають нам зі широго серця не тільки невдачі, але й загибелі. Та ми віримо, що в нашій високовідповідальній праці маємо велику моральну підтримку серед найздоровіших і найбільше відповідальних за цілість нашого національного життя кол громадянства. І тому боре-мося радо із найбільшими труднощами, щоби тільки зберегти на належному рівні і на гідній висоті наш щоденник.

Ще в липні минулого року знизили ми ва-жким передплатникам ціну за часопис (з 5-ти на 4 золоті місячно і з 25-ти на 20 сотників за чило), щоби таким чином зробити його доступні-шим у теперішню господарську скруту. Ця зниз-ка вдарила по видавництві болючо, бо ні кошти друку ні паперу ні редактування не зменшилися. Від липня по кінець 1932 р. втратило Видавниц-тво на цій знижці кругло 30 тисяч золотих. Однак ця втрата не вплинула під ніяким огля-том ні на зменшення розмірів ні на якість що-денника. Видавництво повводило цілу низку ощадностей і перемогло всі, зв'язані зі стратою грошової. На жаль, не всі передплатники зро-зуміли благородні інтенції Видавництва щодо знижки, бо багато з них перетворилося в після-платників і тим завдало Видавництву багато не-сподіваних ударів. Післяплатники завинили по-кінці грудня 1932 р. ні більше ні менше як 23 тисячі золотих. Ця цифра дуже зимовна і кидає багато світла на ті чисто матеріальні клопоти, перед яких доводиться працювати Видавництву. Але й це нас ні не зражує ні не знеохочує до дальшої праці. Ми певні, що наші післяплатники вирівняють у скорому часі свої задатки і та-ким чином допоможуть нам не тільки успішно втримати наш часопис при теперішній кризі, але й дадуть нам змогу його розбудувати. Бо наше Видавництво саме рішило приступити з днем 1. лютого п. р. до розбудови „Діла“.

Що ж це за розбудова? — Від 1. лютого 1933 „Діло“ буде появлятися не шість разів як до-те, але сім разів на тиждень. Досі „Діло“ не появ-лялося першого дня після кожного свята і після кожної неділі. Від 1. лютого поведілкує число „Діла“ (само з черги у тиждень) виходитиме у по-веділку перед 7-ою годинною ранку. Вово буде приносити телеграфічні і телефонічні інформа-ції зі світа, інформації з нашого життя, зі спорту руханки, а крім того матиме на двох сторінках добірки долаток, друкований так, що можна буде його скласти в книжку.

В розбудові, пожемо число буде кош-тувати по 20 сотників, а в призначенні по-

1-го лютого буде „Діло“ коштувати п'ять золотих місячно. Ми глибоко переконані, що кожний пе-редплатник щоденника радо заплатить 5 золотих у місячній пренумераті за ціну сегомо числа українського щоденника в тиждень. Ми вже доро-сли до того, щоби мати щоденник у буквальному розумінні цього слова. Крім того й само наше зорганізоване життя виявляє стільки ріжнород-ности та багатства, що вимагає поведільного і по-святоточного числа щоденника передовсім на те, щоби унаглядити перед цілим громадянством і перед світом найважливіші свої події.

Приступаючи таким чином до поширення нашого щоденника з днем 1. лютого п. р. просимо

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близь-ких будучність тим, що складає свої ощадности

В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

наших передплатників, читачів і прихильників підтримати наш почин морально та матеріально своєчасним точним присиланням передплат і збудуванням нових передплатників. Віримо, що ця розбудова нашого щоденника принесе скоро обопільну користь, і нашому громадянству і Ви-давництву. Нехайже наша віра в користь по-чатої акції буде запорукою повного її успіху.

Школа у Польщі.

Цікавіші виїмки з нарад бюджетової комісії сойму над бюджетом міністерства освіти дня 23 січня 1933 р.

Дискусія над бюджетом міні-стерства освіти у бюджетовій комісії тривала цілий день і скін-чилася майже коло півночі. Промовляло 16 про-мовців з усіх клубів з деяких навіть по 3-х. Промовці мали обмежений час: по 30 хвилин для першого репрезентанта клубу та по 15 для другого. Ендеки старалися доказувати, що по-літика міністерства стоїть в суперечності з іде-ологією католицької церкви і національної мо-ралі. З другого боку мін. Енджеєвич заявив, що наміченої програми праці не змінить і почував би себе пригнобленим, колиб опозиція змінила про нього свою думку на краще.

„ПОЗИТИВНЕ ВІДНОШЕННЯ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ“.

З промови міністра цікавий для нас уступ про школи для національних меншин. Він ска-зав: „Бажаю в кількох словах пригадати мое становище до шкільництва національних мен-шин, яке в минулому році очевидно не змінило-ся. Стою твердо на ґрунті вимог конституції і шкільних законів. Поруч з безсторонньою і справедливою оцінкою вислідів праці меншине-вих шкіл, а також докладним береженням зако-ну стараюся чи то шляхом признання відповід-них прав, чи то, оскільки це можливо, надачею учительських етатів, чи вкінці через удержав-лення помагати тим школам, в яких бачу чезну журбу за піднесення дидактичного і виховую-чого рівня. На жаль етатова поміч може бути тільки незначна, але винувата цьому загально-господарська ситуація краю і її бюджетові кон-секвенції. Зате з натиском мушу піднести, що в меншиневому шкільництві ставляю і буду ставити вимоги не лише зовнішньої лояльно-сти, але також позитивного відношення до польської державности, а ті школи, в яких це відношення не було би відповідне, мусітнуть відчувати в прикрий спосіб наслідки своєї поведінки“.

Як має проявлятися те „позитивне відно-шення“, хто буде його класифікатором, та як польська держава здобуває собі те відношення у своїх чужонаціональних громадян, — того, на жаль, міністр не сказав.

ПІВ МІЛІОНА ДІТЕЙ ПОЗА ШКОЛОЮ.

Згідно з заявою міністра Енджеєвича, в цьому році користає зі шкільної науки 4,362,000 дітей. Зате поза школою є 458,000 дітей у шк. віці. На найближчий рік заповідється приріст дітей 180,000, отже поза школою буде в роках 1933-34 понад пів мільона дітей. Однак на рік найближчий зголосив міністр запотребування лише 500 учительських етатів. Це число за-повідає даліше безробіття учительських канди-датів і редукції старших: жертвою тих редук-цій напение владуть передовсім українці.

У фахових школах фреквенція учнів впала на 12 проц. а саме з 180,000 на 150,000

ДИСКУСІЯ.

Пос. Корієцький (ендек) критикував зимо-ві ферії, не відповідні для села та учительську прагматику. Він звернув увагу, що з бюджето-вих цифр виходить, що у школах стягають на рахунок шкільних оплат 13 і пів мільона зол., а до шкіл вертає тільки — 1,661,000. — Пос. По-лякевич (ББ) виступив проти того, щоби опла-ти учнів були власністю уряду. Домагався, що-би учителі і по сільських школах мали фахову і рішучу освіту. Пос. Поніковський (людовець) виступив проти високих оплат у середніх шко-лах, де діти в зимі мерзнуть по клясах, проти додаткових оплат по 300 зол. від приватних шкіл, домагається фахових шкіл, а кінчить за-питом, чи відомо міністрові, що в середніх шко-лах (Лодзь, Ловіч, Львів, Варшава) є комітети комуністичної молоді.

По ній промовляв від Українського Клубу пос. Великанович, якого промову подамо зав-тра, з технічних мотивів, окремо. Пос. Зомер-штайн (жид. клуб) домагався опіки уряду для жидівського шкільництва і виступав в обороні студентів-жидів на університеті. Пос. Смуліков-ський (ББ) полемізував з ендеками, яким заки-дував, що поведінка ендецької академічної мо-лоді колідує з католицькими принципами.

КОНЦЕСІЯ ДЛЯ РОСІЯН І МОСКВОФІЛІВ.

Цікавий, безумовно згорн умовлений з уря-дом запит поставив на початку дискусії гене-ральний референт бюджету пос. Медзінський (ББ). Він підкреснував значіння знання російської мови і запитував міністра, чи існують можли-вості, щоби науку російської мови введено до шкільних програм.

По дискусії міністр склав таку приготова-ну заяву: Навчання російської мови обов'язково буде введено до торговельних шкіл тому, що господарський зв'язок з Росією буде інтенсивні-ший; в інших школах, а саме в середніх, буде введено навчання якоїсь славянської мови, а з тому у першій мірі російської“.

У зв'язку з цією заявою росіянин з ББ. Пі-монов заявив таке: „Як представник російсько-го народу висловлюю найбільше вдоволення з приводу позитивної відповіді п. міністра. Вірю, що в атмосфері взаємного довіря вже в недале-чій часі на обопільне вдоволення уряд візьме під увагу також і деякі ін. вимоги і потреби ро-сійської людности в Польщі (де вона є? — Прим. Ред.). Буде це важним моментом в будучім роз-витку відносин обох народів“.

Ніхто не може мати найменшого сумніву, що заяву пп. Медзінського та Енджеєвича і де-яке вдоволення“ Пімонова — це якась нова політична штучка міністерства внутрішніх справ. Ту саму тактику застосовує тепер і прако-славний перекан.

БІЛОРУСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА ЗОВСІМ.
НЕМА!

Зміст промови посла Єремича, буквальный переклад з соймового діярія.

Теперішній міністр є грабарем білоруського шкільництва. Уряди Хієно-Паста не мали відваги ліквідувати принаймні приватного шкільництва; в 1932 р. не мали ми вже ні одної народньої білоруської школи й ані одної гімназії, підчас коли в 1925 р. мали ми ще 4 свої гімназії і кількадесяті народніх шкіл. Народне шкільництво зліквідували утравізацією, дві гімназії замкнули під закидом комунізму і низького рівня навчання — замість той рівень піднести. Зрештою зробили це при допомозі підступу: утворили філії при польських гімназіях у Вільні і Новогрудку, замість дати нам бодай народне 6-класове шкільництво і приречення, що будуть білоруські ліцеї. Одинокі приватні школи у брацлавському повіті зліквідували цього року в той спосіб, що учительці відмовили свідоцтво моральності і лояльності. Фактичним куратором є начальник виділу безпеки.

Далше заважає пос. Єремич: Пос. Луцький жалівся на цій комісії на „шпінелів“ серед гімназійної української молоді. Я знаю, що так само діється і у нас — є „шпінель“ платний, про це знає кожний ученик, педагогічна рада, комітет батьків. (Міністр Єнджевіч: „Це неправда“). Яремич: Подам назвисько. (Міністр Єнджевіч: „Це мало, прошу доказів“). Єремич: Дам докази. Щодо вищого шкільництва, то ніякий білоруський селянин, навіть найбагатший, а у нас є тільки середньо заможні селяни, не може посилати дитину до середньої школи і університету. Тепер наша молодь мандрує через зелену границю і наш інтелігент виховується у Світах та на Лотві, але яким він верне? — Напевно не буде вихований в такому дусі, в якому бажає собі п. міністр.

Вибори в Ірландії.

ДЕБЛІН, 26. І. ПАТ. Оголошені нині висліді виборів до ірландського парламенту виказали величезну перевагу незалежницької партії (де Валери). Ця партія здобула досі 19 мандатів, партія Кострейва 7, партія незалежних 4, партія праці 1. Остаточний вислід буде відомий аж у суботу.

Страйк парнеської біржі.

ПАРИЖ, 26. І. ПАТ. Синдикат біржових і банкових маклерів оголосив учора на парнеській біржі, що не вогують ніяких курсів. Страйк на біржі був цілковитий, обіймаючи 6.500 маклерських службовиків. При вході на біржу роздавали листочки з поясненням причини страйку, який мав бути протестом проти проекту парламентарної фінансової комісії, що задумує ограбити французів з ошалеостей та зруйнувати власників цінних паперів. Проект викличе втечу капіталів за границю, спричиняючи застій на біржах і безробіття біржових службовиків.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 28. СІЧНЯ 1933.

П. КОТОВИЧ.

З радякської літератури.

(Докучевий).

Б. Якубський написав книжку „Дмитро Загула — літературний портрет“ (Київ, 1931 р.). Цю книжку „рецензує“ реп-бригада (Відницький, Ніженець, Товстуха).

„Вульгарний соціологізм Якубського, — пише бригада, — що його він поєднує, з формалізмом нічого спільного не має, звісно, з марксо-ленінською методою. Еволюція його (Якубського), — іде... в бік апології буржуазно-націоналістичної критики, в бік буржуазного об'єктивізму“.

Читач має право запитати: як же критика на зусилля бригади є справді наукова? А ось яка: „Критик (Б. Якубський) обстоює „об'єктивність“ (якщо буржуазний об'єктивізм!), не хоче зрозуміти, що більшовицька партійність це і є справжня наукова об'єктивність“. (Критика, ч. 4, 1932 р.).

Очевидно, в умовах „соціалістичного будівництва“ люди тратять... почуття гумору, бо чей же не жартували собі отак із поважною мірою...

Друга „бригада“ (І. Ткаченко, Л. Чернець, І. Юрченко) пише: „Річ не тільки в тому, що Якубський надто оптимістично й легковажно дивиться на шлях Антоненка-Давидовича до пролетарської літератури. Реакційність цього жистуну Якубського подлягає засампирет і за-

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ НА 1933 Р.

на ілюстрований півмісячник

„РІДНА ШКОЛА“

„РІДНА ШКОЛА“ — це трибуна у найживотніших підставових справах української нації, якими є шкільництво й виховання та дороговказ у її змаганнях. У „РІДНІЙ ШКОЛІ“ друкують свої праці найвизначніші українські письменники, педагоги і суспільні діячі з краю і зпоза кордону.

„РІДНА ШКОЛА“ повинна найтися в руках кожного свідомого Українця, в кожній шкільній, читальній, кооперативній і приватній бібліотеці.

Передплата в краю для Чехословаччини, Румунії й Австрії:

місячно 1 зол. чвертьрічно 3 зол.

піврічно згори 5.50 зол. річно згори 10.00 „

Для інших країв на чужині: 2 долари на рік, 1 дол. на пів року.

Адреса: „РІДНА ШКОЛА“, ЛЬВІВ, РИНОК 10.

Конто П. К. О. 153.427.

Телефон 77-52.

Німецькі соціалісти проти стану державної кр'зи.

БЕРЛІН, 26. І. ПАТ. Президія соціал-демократичної партії й президія її парламентарної фракції ухвалили резолюцію, в якій гостро протестують проти плану прокламувати т. зв.

стан державної кр'зи. Здійснення цього плану доведе до державного замаху, проти якого опір палати був би оправданий і дозволений.

Жили таки зібрали потоїбні гроші.

Кампанія ньюйорських жидів за зібранням біля 4-мільйонного фонду на свої добродійні інституції покінчилася. Цю кампанію вели жиди від місяця жовтня 1932 р. під проводом авісного мільонера Фелікса Варборга. Була це правильна щорічна праця ньюйорських жидів, тільки цього року пройшла вона далеко тяжче, а всетаки з а успіхом. Жиди в Нью Йорку вдержують а таких складок 91 різновірних інституцій. Але цього року ці інституції мусіли також пообтинати свої бюджети і лише в той спосіб вони зможуть звести кінці разом. Ціла сума призбираних грошей дав 3,923.000 дол. Щоби її зібрати, комітет зробив розмет (репартицію) на поодинокі групи і вони працювали між собою. Отже нпр. банкіри й брокери зложили 775.000, жіночий відділ 566.000, адвокати й судді 230.000, товариства 180.000 дол. і т. п. Але, щоби перевести таку акцію, жиди перед кількома роками перевели свою власну перепись (цензус) коштом пів мільйона доларів. Маючи докладний адрес, можуть тепер переводити всякі збірки.

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.

Почтові висилки відворотно.

Хто пропозитить цей вирізок отримає 8-ий ніжик безплатно.

Папський консистор.

РИМ, 26. І. ПАТ. На день 13. березня має бути скликаний тайний консистор, на якому папа Пій XI. визначить кардиналів для отворення дверей в базиліках св. Івана Лятеранського, св. Павла і С-та Марія Маджоре. На думку деяких ватиканських кол є можливість іменування нових кардиналів.

Л. Джордж пише історію війни.

ЛЬОНДОН, 26. І. ПАТ. Преса повідомляє, що Льюїс Джордж працює тепер над історією світової війни. Досі написав уже третю частину своєї твору.

З американського боевища.

АСОМПЦІОН, 26. І. ПАТ. Міністерство війни видало комунікат, що болівійські війська відступили з поспіхом з форту Аяля, залишаючи 190 вбитих.

Відповідь Англії Рузвельтові.

ЛЬОНДОН, 26. І. ПАТ. Бритійська нота до президента Рузвельта відкидає рішучо домагання Рузвельта узалежити рішення в справі ревізії довгів від британських концесій в економічній ділянці. Нота підкреслює, що не рахує на остаточне поладнання справи довгів у Вашингтоні перелютим ц. р., що покищо В. Британія хоче дістати мораторію, а остаточне рішення відложити до кінця світової господарської конференції.

крім того він „ідеалізує Блакитного, цим самим шкідливо покриваючи його націоналістичні (sic!) антибільшовицькі помилки“, Кундзич, Донченко і інші (?) писали лише про комсомольців — п'яниць, хуліганів, роспусників, а про комсомолок лише тоді, коли їх гвалтують“ (стор. 31).

Отож, які бувають „гріхи“ у письменників...

Щож дивного, що В. Коряк (хоч, признає мсьсь, ми думали, що він людина культурніша), місить із брудом пам'ять розстріляного большевицькими бандами українського поета Гр Чупринки.

Навівши цитату поеми Грона „Огнецвіт“ —

Там на гранітних скелях лихоліт,
Підноситься й зростає, наче міт,
Огністий велитень, що йде вікам на зміну
Вогнеза
Мрія

України —
Огнецвіт.

В. Коряк додає: „Щеж культ бандита з Холдного Яру, розстріляного інструктора кінноти і піхоти бандитських зграй — Грицька Чупринки“. (Гарт, ч. 11, 1931).

Як бачимо, зрадний шкурницький тил-малерска, готового оплювати себе і свій нарід — не виводиться. Ба й справді нехай Корякові до-ручили (коли сам не випросився) написати критику на „Огнецвіт“, але чи ж йому таки наказали обов'язково згадати Чупринку? Безперечно ні. В ньому заговорив отой безпринципний підлазучає — раб, вчора ще „обширне“ сьогодні — „ітернаціоналіст“.

Як господарять москвофіли.

До чого довела народні установи невідповідальна господарка москвофільських провідників.

III.

СТАВРОПОЛІЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ.

Ця установа, що за час свого кількостілітнього існування перебувала неодноразово, стоячи твердо в обороні „вірнї й нації руської“, опинилася наслідком кепської господарки у вельми скрутному положенні. Тому п'ять літ не мала Ставрополія ані сотика довгу, а нині має їх до 140.000 зол. Довги її зростають від 1928 року. Початок датується від віднови Успенської церкви і головного будинку Ставрополія, на що затягнуто 52.000 зол. довгу. Позагити Сеніорат Ставрополія, аби рятувати „Защиту Землі“ перед катастрофою, дав на ту ціль кавційні векселі на суму 400.00 зол., яку то суму мусітиме очевидно заплатити. Виною того обдовження Ставрополія є в першу чергу б. сеніор Третяк, той самий, що патрунував перед кількома роками сумної пам'яті протестам-боям москвофільської молоді, притворі Успенської церкви проти відомого церковного гимну „Боже великий, єдиний“... Тепер сеніором Ставрополія є емер. суддя Гулла, його заступниками надрадник д-р Юліан Заяць, б. прок. Сивуляк, секретарем канцелярії знаний львівський ґрунт москвофільський крикун д-р В. Ваврик, що ненавидить українців усіми фібрами своєї бідної душі. До помочі має він ще емер. урядовця Туранського.

Відносини у Ставрополії характеризує хоч би такий факт: Не так давно тому вела Ставрополія переговори з нашими церковними кругами в справі винайму своєї друкарні на 10 літ (це було перед закупом Бібльосу). Церковні круги дали Ставрополії прекрасні умовини: 200 доларів місячно, а крім того мали закупити своїм коштом необхідні нові машини до друкарні, що по 10 роках мали перейти на власність Ставрополія. Проти такої умови виступили завзято пп. Третяк і Ваврик, а також суддя Семен Білінкевич, тому до неї не дійшло. А тимчасом друкарня Ставрополія працювала зі стрімми, так, що перед внарендуванням Медичному мала вже кругло 22.000 зол. страт.

Не ліпший інтерес зробила Ставрополія на ротатійний друк. машині, яку закупив б. сеніор Третяк за кілька тисяч доларів з другої руки. Цікавим міг би сказати дещо в цій справі б. урядовий друкарня п. Яськів. Дивно воно було теж із закупом паперу на друк євангелія. Митр. Шептицький замовив був того євангелія 1.000 прим., тому було видно заздалегідь, що тої книги більше не піде. А тимчасом Сеніорат не уважав на те і дав надрукувати аж 5.000 прим. євангелія. Очевидно, що 4.000 прим. тої книги лежать тепер на складі і тимсамим обдовження Ставрополія зростає.

До зросту довгів Ставрополійського Інституту причинюється також обставина, що в її канцелярії працює тепер двох платних урядовців: Ваврик і Туранський (останній як бухгалтер), хоч там нема що робити й одному. До 1927 року справлявся з секретаркою і бухгалтеркою зовсім добре померший недавно емер.

Нарешті ще один документ (Гарт, ч. 7—8, 1931 р.):

„Товаришу Сталін!

Другий пленум ради Всесоюзного об'єднання асоціацій пролетарських письменників (ВОАП) передає у вашій особі гарячий привіт Центр. Комітету ВКП(б).

В нашій праці... ми керуємося тими настановленнями в національному питанні, що дали вам, тов. Сталін.

Коли порівняти наш рапорт вам, товаришу Сталін, з тими рапортами, що подаються з фронту боротьби за п'ятирічку..., то стане особливо наочним відставання пролетарської літератури...

Розмови з вами, тов. Сталін і ваші вказівки в питаннях літератури мали величезне значіння з вашої боротьби... і ми запевняємо Вас, тов. Сталін, що в недалекому майбутньому пролетарська література СРСР принесе партії і своїй класній рапорт“...

Ні, годі... гідко читати... Чи були в історії приклади такого плазування? У передмові до тисрів Елана (Блакитного), Хвильовий писав: „з одного боку ти (комуніст. — П. К.) повинен (обов'язково повинен) душити „живе слово“, бо воно є не що інше, як продукт буржуазної культури, але з другого боку — ти, наперекір диктатурі пролетаріату, — сам хочеш почути це „живе слово“, бо ти вже зтужив за ним, і задихаєшся в сирій, нудній і „роздериротанопізіальній“ казенщині „Епархіальних Ведомостей“, яку, казенщину, до речі родять те буття, яке запачує твою свідомість“.

Так! А якеж жакхиве мусить бути це буття, щоб породити таку свідомість?

учитель Гумецький і нікому й на думку не приходило давати йому помічника. Тимбільше не має що робити С. Бендасюк, як платний урядовець Музею, бо тих нечисленних гостей, що відвідують Музей, міг би дуже добре опроводити д-р Ваврик, котрий і так сидить у канцелярії бездіяльно.

Цікаво було б ще довідатись, скільки заробляє на заступстві справ Ставрополія її синдик д-р Крижановський. А заробляє він, як кажуть, солідно!

Стільки покищо про Ставрополію.

IV.

„ОБЩЕСТВО КАЧКОВСЬКОГО“.

Не менше сильно обдовжене також „Общество Качковского“. І воно поспішило на рятунок „Защиту Землі“, виставивши кавційні векселі для польських банків на суму 100.000 зол. Свого власного довгу має „Общество Качковского“ поперх 20.000 зол., так що всім зобов'язань має воно нині понад 120.000 золотих. Голова т-ва, людина виїмково чесна (дир. Вербицький), не в силі тут нічого порадити, бо товариство з'їдає трійця з централі: Малець, Цебринський і Кокотайлова. Перший з цієї трійці Малець — це старушок, який нікому нічого не винен, але з причини старости нічого не памятає, нічого на час не робить і через це наносить т-ву мимохіть страти. Він навіть не знає, яке майно має „Общество Качковского“ на провінції. Шож до Цебринського, то він крім платні побирає ще доволі високі дієти за поїздки на провінцію. Це він їздив три роки тому до Америки по „пособія“ для краєвих установ від тамошніх „руських“. Сидів він там щось 19 місяців, але віча і збори влаштовував тільки впродовж 12 місяців, бо 7 місяців просидів у свого

своєго. По повероті до краю він всеж таки предложив рахунок за весь час побуту в Америці. „Общество Качковского“ виїшло на його поїздки так, що до неї ще доложило з власної каси і ще нині „винно“ за це п. Цебринському 1.500 зол. Окрема згадка належась би тут і „го-спсжі“ Кокотайло, яка веде в „обществі“ бібліотеку-випозичальню та інкасує вкладки від поодиноких членів і поштової перекази. Про її своєрідну господарку в т-ві напишемо може при іншій нагоді.

Усі ті три особи з'їдають фонди т-ва Качковского, не даючи йому за це нічого або майже нічого. Колись один Дуда вів експедицію видань т-ва щомісяця і крім того вів цілу канцелярію, обслуговуючи кільканадцять тисяч членів. А тепер, коли до „общества“ не належить і 1.000 членів, а за цілий рік виходить його заходом ледви один календар і одна книжка („Історія Руси“, коректу якої веде сам її автор, д-р А. Копилянський), тримають там аж три особи, з котрих такий прим. Цебринський абсолютно нічого не робить. Чиж дивно, що в таких відносинах довги т-ва, яке не дістає з краю майже ніяких впливів, зростають з дня на день?

В останніх часах Малець, як довідуємося, зголосив резигнацію, бо не чується більше ні сил. І може вийти таке, що в т-ві залишиться тільки пара Цебринський і Кокотайлова, що будуть уже вповні панамі ситуації.

При кінці замітимо ще, що на недавніх зборах „общества“ (1. XI. 1932) перейшла ухвала, що Головна Управа має право продати деякі нерухомості т-ва на провінції, аби рятувати централю. На тих же зборах вибрали до Гол. Управи на місце пок. Трешневського п. Третьяка, який конче пхається до продажі нерухомостей „общества“. А треба зазначити, що „Общество Качковского“ має на провінції щось 12 нерухомостей, у тому числі 2 кам'яниці у Бродях, чудову площу в Сокалі, домн в Турні над Стр., у Чорткові і т. д. Отже є що продавати!

Львів вільний від грипи.

Цей стан буде тривати, якщо всі мешканці будуть змивати руки постійно і часто спеціальною кольонською водою „Сальфери“, яка нищить безоглядно і не-

минуче зарази грипи, навіть такі, що наводяться в повітрі. Таку спеціальну воду можна дістати виключно у Перфумерії С. Федер, Львів, Сикстуська 7.

Звіт Управи Національного Музею у Львові за 1932 р.

(Докінчення).

За 1932 р. улаштовано 5 окремих вистав: рисунку і малюнку західного мистецтва, організовану з музейного матеріалу XV—XVIII. вв. мистцем Святославом Гордінським; збірну виставу Мазепинів з музейного матеріалу при допомозі книгозбірень і музеїв Львова та Варшави; накінєць 3 вистави з музейного матеріалу — дещо української книги для шкільної молоді, килимів XVII—XIX. в. і вишивок початку XIX. в., та постійну галерею новітнього українського мистецтва, зразковий уклад образів на стіні галерії на підставі плану Управи Музею перевів п. Мирон Мокрицький. Ці вистави показали глядачам біля 1500 предметів. На це витрачено майже 7 місяців підготовчої праці, яку виконали два постійні співробітники музею коштом 1000 зол., оплати за роботу. Із вступів на вистави зібрано всього 1900 зол. від 3049 гостей, між якими було 428 чужинців.

У цьому році присвячено чимало уваги і кошту для організації 2-ої вистави українських мистців і їх друзів у Парижі. Організатори цієї вистави, за почином Управи Національного Музею пп. Перебийніс і О. Лагутенко в Парижі досягнули справді великий успіх на пробній виставі, зібраних для музейної вистави мистецьких тисрів 16 українців і 20 чужинців — у листопаді у сальоні „Марсель“ у Парижі. За це належить у обом громадам широкосердечна подяка і потне признання.

Наукова робітня музею обслужала 144 особи, 588 предметами — головю рукописів, стародруків і архіву.

Видавничо-наук. діяльність Національного Музею обняла в 1932 р.: статтю дир. музею „Про консервацію і реставрацію історичних пам'яток церковного мистецтва“, видану з поручення АЕпарх. Археологічної Комісії та редакцію статті пок. В. П. Пешанського про „Іконописну техніку та її джерела“. На викінченні є друг. І-ої частини „Опису рукописів НМ. XII—XV в.“ і „Пісеньності різдвяного креста в літературі й мистецтві“.

Серед музейних збірок перевела д-р Марія Струтинська картковий опис метриків XVII—XVIII. вв. У майбутньому буде зазджений каталог пергаментових документів. Одне з внутрішніх праць залежати від впливу готівки — як від довжиків Національного Музею, так і вкладок членів СПНМ, та від Громадян на будув. З огляду на велику скруту грошеву і необхідність викінчити будову музею доведеться

протягом 1932 року звільнити 3-ох співробітників від занять і цим робом зменшити число співробітників НМ. до 5 осіб і 2-ох службовців, на удержання яких у даних умовах нашого життя таки нема ніякого покриття.

Під наглядом директора музею літом 1932 року переведено реставраційно-консерваційні роботи над іконостасом з початку XVIII. в. в історичній церкві в Чесниках і половини XVIII. в. в Перегінську, та над історичними портретами і малюнками XVII. поч. XVIII. вв. в салі Собору Крилошан у Львові. В осени мин. року підготовлено з доручення Митрополітичної Капітули історичний і технічний матеріал до консерваційно-реставраційних робіт у Катедрі св. Юра. Цей матеріал підготовляли крім дир. музею, як провідника праці, пп. архітекта Лушинський і Січинський та д-р М. Струтинська.

Директор, як представник музею брав діяльну участь у загальному музейних справах — у січні на нараді в Варшаві в справі закону про опіку над музеями; як член організаційного Комітету Словника Словянської Старовини в Празі у червні, та як член Управи Союзу Музейів у Польщі у зїзді музеологів у Перемишлі з доповіддю про „Технічну і суспільну працю музеолога“. Для потреб українського наукового зїзду у Празі переслав директор доповідь про „Стан українського музейництва у Польщі“ та про зміст своєї праці в друку про колядки і щедрівки. Для словника словянської старовини приготував він статтю „Систематика даних джерел до історії української мови XI—XIV в.“

Організаційна праця Національного Музею і його розбудова були предметом особливої уваги зїзду консерваторів Польщі в червні і учасників зїзду музейників у вересні 1932 р.

І. Свенціцький,

директор Національного Музею.

Львів, 17. січня 1933

Вкорочення часу праці

ЖЕНЕВА, 26. І. ПАТ. Скінчилася тут конференція в справі скорочення часу праці. Ріше на час праці принципіально вкоротити її устійти в тій справі конвенцією, яка має встановити, що час праці не може перевищати 40 годин тижнево. Число допускальних назавичайних годин буде обмежене.

Ревізії й арештування.

В селі Переволочний, золочівського повіту, появилися на Йорданські свята диточки по паствах і по деревах, під церквою й по бічних вулицях. Це дало притоку поліції до ревізії у місцевій читальні та кооперативі, при чому арештовано голову читальні Федя Рудка та крамаря кооперативу Романа Шуровського, передержано їх кілька днів на постерунок в Соколівці та в неділю відставили їх до арешту в Олеську. У Федя Рудка нічого не найшли, тільки подібні цияшки до тих, що ними були прибиті диточки і за те його арештували.

Америка покине свою самітність.

Відомий журналіст, Френк Саймондс, що в часі світової війни випробував на авіації закордонної американської політики, написав свіжу книжку під наголовком: „Чи Америка може остати дома?“. Автор переходить історичне відокремлення Америки в минулині, згадує її майже релігійний ідеалізм, який затягнув її до світової війни за часів Вільсона, і приходить до висновку, що політична ізоляція Злучених Держав якраз тепер нічиться. Саймондс каже, що в справах європейської політики Америка не може оставати дома. „Ми не можемо ігнорувати Європу — каже автор книжки — а рівночасно використовувати її як ринок для американських товарів і для інвестиції американського капіталу. Під торговельним оглядом ми потребуємо мира в Європі і цього не сміють переочувати американські дипломати“. На думку Саймондса Америка покинула свою ізоляцію зі світовою війною.

Отто Габсбург у Гінденбурга.

БЕРЛІН, 26. I. ПАТ. Архикнязь Отто Габсбург, що перебував на студіях у Берліні, зложив учора візиту през. Гінденбургові. На основі інформації преси візиту мала приватний характер.

Ворошилов про більшовицькі плани.

МОСКВА, 26. I. ПАТ. Оголосили тут велику промову Ворошилова, виголошену на останньому партійному пленумі. Вояк червоної армії оцінює незвичайно оптимістично висліди 5-літнього плану, що є, мовляв, тріумфом політики Сталіна при поборюванні опозиції. А проте Ворошилов підкреслює невиконання плану щодо якості продукції. Говорачи про різництво, зазначив, що не можна так легко переробити психіку селянина за кілька років. Політичні організації при совтозах, моторово-тракторних станціях улажені в армію білки політичних урядів червоної армії, що на північний Кавказ і на Україну вже відправили 300 військових, щоби зорганізували там політичні відділи. Промовець обговорив докладно технічні зброєння, головне в ділянці скорострілів, артилерії, танків, авіації та загальної моторизації армії. Щодо соціального складу червоної армії, то 60 відс. її належить до партії. Командний склад у 40 відс. походять з робітничих кругів а панирні і танкові відділи стоять під командою тільки комуністів.

Кої в'язі заворушення в Німеччині.

БЕРЛІН, 26. I. ПАТ. До незвичайно тяжких сутичок між поліцією і комуністами прийшло в Дрездені в часі з вітвірка на середу. В часі ліквідування комуністичного зібрання поліцією орба заатакувала поліцаїв, які знову вжили дальної зброї. На основі урядових звідомлень загинуло 9 осіб а 11 вийшло з тяжкими ранами.

Ще одна корабельна пожежа.

Радянський корабель Сахалін, на якому вилупхула недавно пожежа, заходиться на Охотському морі. Вогонь погасили, але корабель не придатний до плавання. Годі означити де заходиться, бо навігаційні інструменти зникли. Із Владивостоку вислали на допомогу два кораблі і літаки.

УРЯД ДЕ ВАЛЕРІ.

ДЕБЛІН, 26. I. ПАТ. Дотепер вибрали знову шістьох міністрів уряду Де Валери. Висліди ці вказують на великий висорочний успіх прихильників Де Валери.

Згоріла фабрика.

БЕРЛІН, 26. I. ПАТ. У великій фабриці хемікалів Вагт і С-ка в Гамбурзі вибухла пожежа, яку супроводили кількараторні експлозії. Напроті короткого часу вогонь знищив до тла металічні фарби, смоли і сідати. Причини пожежі поки що не відома.

Напасть польського часопису на українського священика.

(Допис із Тернополя).

Тернопільський саванційний тижневик (донедавна шехпопольський) „Глос Польскі“ завів у себе постійну рубрику „Пшеглянд справ руських і українських“, а які поміщує зичайно різпородні наклепи на наших видіних діячів. Таке було і в числі 2 з 8. січня ц. р. зі статейкою під заголовком „Люд руські ма юж досьць „політиці церковней“ а напастями на нашого заслуженого громадянина о. Пятюна Карпінського, пароха в Острівчику, повіт Теребовля, був. члена Української Нац. Ради у Станиславові. Згадано там, що у свято Непорочно-го Зачаття Пресв. Богородиці 22. грудня 1932. о. Карпінський викинув зі своєї хати депутацію парохів, що прийшла до нього з домаганням усунути дяка Івана Ястрембського, тому, що він, мовляв, бунтує населення Пре це довідався парохівні зібрані в церкві і коли о. Карпінський станув на Службу Божу в церкві в Острівчику, зібрані в числі около 1000 вийшли з церкви, а опісля напали на виходячого з церкви о. Карпінського серед різних оклидів і лайки, кинули його на землю під церквою і тяжко там його побили. Скатавши свого пароху, пішли зібрані до місцевого костела і просили тамішнього священика, щоби позволив їм помолитися в костелі, що й сталося. Цей цілий допис повторив у „Глосі краківським“, „Лістор. Курер Подзєнний“ з відповідним коротким коментарем.

Тимчасом описана в „Глосі Польскім“ подія взагалі не мала місця і не було ніякого нападу та побиття о. Пятюна Карпінського. Зайшло тільки непорозуміння між дяками на таї особистої конкуренції. В Острівчику є дяком Іван Ястрембський і проти нього став бунтувати головою молоді дячок Ізидор Луковський, що недавно вернувся з дяківської бурси у Львові, не скінчивши дяківського курсу і не зложивши іспиту на дяка. Забавив він всеж таки стати дяком тому, що його покійний батько був дяком в Острівчику. Дня 22. грудня 1932 прийшов до захристії в церкві в Острівчику гур-

ток молодиків з двома господарями, де о. Карпінський саме вбирився в ризи, з домаганням, щоби негайно відправив дяка Ястрембського і на його місце прийняв молодого Луковського. Цьому о. Карпінський відмовив бо прийняти дяка на постійне належить до Ординаріату Гурток вийшов із захристії, повідомив деякого в церкві з якої дехто вийшов разом з ним і всі вони станули на свинтарі коло церкви, ждучи на кінець Служби Божої яка відбулася без перерони. Коли з церкви вийшов дяк Ястрембський, дехто з родини дячка Луковського і його молодих прихильників кинувся на нього. Безбожого Ястрембського повалили під церквою на землю та тяжко його побили. О. Пятюна Карпінського при цьому не було і коли він довідався про напад, прийшов на місце й успокоїв напасників. Ніхто о. Карпінського ані не бив, ані йому не грозив, ані його не лази.

Справою нападу занялася поліція, устїйнила їмєні напасників і зробила проти них карне донесення до суду і до староства за публичне згіршення, а дяк Ястрембський такеж донесення до суду за побиття. Доходження перенела і церковна комісія, зложена з о. декана Монацького з Теребовлі й о. Барановського з Дарахова. Вона рішила, що до Тиминної неділі має бути дяком на місце тяжко побитого Ястрембського, що тепер лікується, другий місцевий дяк Борецький, а у нього має практикувати дячок Ізидор Луковський. Опісля Ординаріат обсадить дяківство на основі конкурсу.

Тільки було всього, а поляки в Теребовлі і в Тернополі розпустили вістку, що о. Карпінського його авіані парохівні так тяжко побили під церквою, що наслідок побоїв дії його життя почислені. Щоби й далше не ширилися подібні вісти, о. Пятюн Карпінський з посередництвом адвокатської канцелярії пос. д-ра Ст. Барана вислав відповідне спростування до редакції „Глосу Польского“ в Тернополі з представленням діячого стіву справи так, як це вище у нас подано.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. 744-7. Тел. 54-46.

— Першорядна кравецька робітня А. Дуфанця, Львів Пасаж Миколая, II. пов., напроти кива „Уліха“. 1250 4-25.

— Д-р Миронович Антін орд. у внутрішніх недугах Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лічення кварцовою лампою. 1124 9-7.

— Емеритований суддя Франц Бабяк відкрив адвокатську канцелярію в Бережанах і веде її при вул. Гергелера ч. I (проти магістрату). 1-2.

— Школа танців Т. Витвицького. 7. лютого ц. р. в селі „Руського Касина“ („Народн. Дім“, Рутівського 22/II. пов.), телеф. 63-46, починається 2-ий курс модних танців (для молоді й старших), а також курс народних танків. Вписи і інформації там-же в днях 31. I, 1. II. та 6. II. в год. 6—7.30 веч. і підчас лекцій. 1295 1-2.

— Гостина трупи Театру ім. Тобілевича у Львові. Сьогодні наш театр виставить у селі театру „Ріжнородностей“ соняшну комедію Кснерса „Роксі“. Головну ролю в цій веселій пєсі гратиме П. Ленська, в інших ролях пп. Совачева, Бенцалева, Блавацький, Яковлів, Горницький і ін. Режисерія В. Блавацького. Українське громадянство Львова має нагоду в приємному і погідному настрою провести вечір.

— „Про сказ“. Відчит на цю тему зі світляними образами виголосить д-р Юліан Кордюк від Українського Гігієнічного Т-ва для ремісничої молоді, згуртованої в Т-ві „Зоря“, Вірменська 25, в неділю 29. січня ц. р. в год. 5. попол.

— Із слідчої в'язниці в Бережанах вийшли на волю: студ. Петро Онуфрик, М. Музичка, М. Луцій і Я. Васків — всі з Пукова та студ. Гриць Гамкало з Ходорівщини. Сидять ще арештовані в листопаді: студ. Ол. Курчаба, М. Пухаль, С. Шерба, Ф. Лозинський, М. Давидів, С. Маланчук, І. Прудивус, С. Білик, В. Любінецький, І. Сомик, В. Стефанів, Д. Лушпак, М. Баран, В. Балук, Н. Пухаль, Д. Умблят, П. Олійник, Володимир Салаківна, О. Луцій, М. Герич, М. і В. Труш — всі з Ходорівщини, та С. Мельник, І. Музичка, С. і М. Юрків, М. Дармиць, В. Шеремета, М. Бойко, І. Тернівський, М. Захарко і П. Заставний — всі з Рогатинщини.

— Свято 22. січня в Українському Пласті. Пишуть нам з Праги: Праські відділи Союзу Українських Пластунів Емігрантів відбули 22. січня ц. р. в год. 14. у пластовій домівці спільні святотні сходини. Присутні були члени дівочого і хлопського куреня старших пластуна у Празі, брат командант та кількох членів команди СМІЕ. Сходини почалися пластовим гимном. З першу промовляв курінний III. куреня старших пластуна ім. О. Вахнянина бр. інж. Є. Кульчицький, далі член команди СМІЕ бр. О. Семчишин, вінці говорив брат командант про значіння 22. січня та про обовязки Українського Пласту. Свято закінчилося національним гимном. Після нього зроблено збірку на Меморіальний Дім в

Празі. Музей Визвольної Боротьби у Празі оповістив день 22. січня своїм днем та оголосив на цей день збірку на Український Дім, що буде збудований у Празі.

— Гостра зима. Ніч зі середи на четвер принесла ще більший спадок температури. У Львові занотовано — 25° Цельзія, поза містом 30 до 32. Дуже діямаючи дався відчутти мороз залізничній і трамваєвій службі, селянам, що санками їхали до міста, купцям, шкільній молоді і т. п. На протязі вчорашнього дня в поготівлі рятувкової стації у Львові перевязано коло 500 осіб, які відморозили собі уха, носи, руки або ноги. В однім моменті нестало перевязочного матеріалу, аж Каса Хорих мусіла наспіти з допомогою. Під вечір в деяких сторонах міста розпалили великі огнища і коло них грілися перемезлі прохожі. З причини морозу впала значно фреквенція в неродніх школах, бо родичі задержали дітей дома. Надіються, що шкільна влада припинить на якийсь час шкільні заняття.

— Шкільна наука і морози. Міністерство освіти пригадає розпорядок з 30. січня 1922 р. про шкільну науку підчас морозів. Розпорядок позволяє шкільним управам і вчителству опривдаувати несприутність у школі дітей, особливо молодших, у випадках, коли температура на дворі впала до мінус 20 ст. Засадничо з при-

НОВА Й ЗНАЧНА ЗНИЖКА ЦІН

у фабричній складниці мила і свічок

„В А Ш Е О Ч К О“

Львів, Галицька ч. 1, ріг Ринку

всілякого рода мило та господарські предмети першорядної якості у великім виборі. 1-27

чини морозів не припиняти шкільних занять. Однак у випадках, коли школи з інших причин, напр. з нестачі палива, хибної будови печей і т. п. не можуть забезпечити молоді температури бодай плюс 10 ст., можна поодинокі класи або цілу школу замкнути, повідомляючи про це зверхну владу.

— Безпідставне обвинувачення. Українські громади сокальського повіту дістали від староства дозвіл висипати могили в пам'ять поляглих українських вояків. Між іншими скористали з того дозволу громадяни села Боянич і почали сипати могили на місцевому цвинтарі. Не подобалося це місцевим полякам, які счинили крик, що українці нарушили приватну власність і стратували сусідні польські гроби. В справу вмішався поліційний постерунок, прийхав на місце навіть заступник старости Бавер і заборонив сипати дальше могили. Крім того потягнуто до судової відповідальности гурток громадян, між ними й студента Андрія Дячишина. Однак розправа скінчилася звільненням усіх обвинувачених від вини та кари, бо не виказала закінчення провини.

— **Напад на професора.** В старім університетським будинку у Львові стрінула проф. рманістики д-ра Черного неміла пригода. На коридорі заступив йому дорогу гурток студентів і кожен хтось згасив електричне світло, всі кинулися на нього. Один студент підставив йому ногу, наслідком чого проф. Черний упав, а інші почали його штовхати. З трудом удалося йому врятуватися до вулиці. Напад стоїть у зв'язку з промовою проф. Черного в соймовій освітній комісії, де він заявився за урядовим проектом закону про академічні школи.

Чар Країни Сходячого Сонця віднайдете у нововиданій книжці

СТ. ЛЕВИНСЬКОГО

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

Набути можна в Аміністр. „Діла“ за зол. 2.— (без пересилки).

— **Грабунок на вулиці.** На вул. Зелений у Львові якийсь злодійчук видер Л. Пфляйнеровій жінці капітана, ручну торбину з квотою 30 зол. і втік. Подібна пригода стрінула М. Домінову, жінку сержанта, на вул. Паненській.

— **Розбили пусту касу.** До бюро Патронату різних кооператив у Львові вломилася злодій і розбив огнестрелову касу. Однак відійшли з великим розчаруванням, бо в касі не було ані сестки.

— **Смертельна бійка смітярів.** Коім міського заведення чищення Львова є теж приватні підприємці, що вивозять сміття. Між такими робітниками 21-літн. Вол. Дорошем і Теод. Лодєю та Савулею й Бедрієм прийшло до суперечки за право вивозу сміття з дому при вул. Малечко-го ч. 2. В бійці на ножі згинув Лола, а Дорош був ранений. Обоє убивників арештували. Вони призналися до вини та сказали, що до бійки прийшло на тлі боротьби за „посаду“, бо Лола і Дорош хотіли їм відібрати хліб.

— **Плямистий тиф** появився в кількох повітах львівського воєводства. В селі Карпи пов. Рава Руска стверджено в останньому часі 5 випадків тифу, в Липі пов. Добромиль один, в Новому Селі пов. Жовква один, в Кристині пов. Сокаль два; в ярославському повіті чотири випадки. Санітарна влада забезпечила лікарську опіку й видала спеціальні дезінфекційні та дезінфекційні розпорядки.

— **Судова тяганина.** Окружний суд у Перемишлі засудив свого часу судового секретаря в Добромилі, І. Вязла на 6 місяців в'язниці за хабарництво. Наслідком відклику апеляційний суд підвищив цю кару до 18 місяців. Однак Найвищий Суд аніс цей присуд і справа вернула назад до нижчих інстанцій. Тим разом Вязло дістав 14 місяців. справа оперлася об апеляційний суд, який засудив Вязла на 10 місяців, з чого половину дворував на основі амністії, а решту кари припинено.

— **На до смертну тюрму** засудив перемиський суд Станіслава Максима з Журавини. Максима обвинувачували в цьому, що на військовому цвинтарі журавецького присілка Бажантарія вбив свою любовницю, підрізавши їй горло.

— **Бандитську ватагу** бандита Чайковського звиклидувала поліція в околиці Заліщик. Арештувала 10 її членів, а сам Чайковський втік мабуть до Румунії.

— **Засуджений суддя.** Перед апеляційним судом у Варшаві станув 25. п. м. суддя Фельдман, засуджений окружним судом на 5 років в'язниці за урядові зловживання. Апел. суд затвердив присуд першої інстанції.

— **Нова релігійна організація.** До Лондону приїхало 1000 молодих голянок, які належать до нового релігійного товариства, недавно зорганізованого. Почин до товариства дали деякі суспільні діячі, глибоко пересвідчені, що вся європейська цивілізація щезне за три покоління, коли жіноцтво не пічне боронити основ християнської культури. Членими стають головню дівчата, названі „дівчатами Грала“. Вони належать до різних суспільних класів. Зверхнім виглядом вони мало чим різняться від інших. Вони вчаться масової деклямації, щоби поширювати боеві гасла своєї організації і закінчують свої промови та співні спільним окликом: „Така воля Грала“. На стадіонах дають вони збірні вистави містичного характеру, виступаючи в туніках. Ці їхні виступи нагадують поденку „Армію Спасення“.

— **Ріжні вістки.** Індійський суд (у Нью Делі) ствердив, що московська комуністична партія вислала спеціальних англійських агітаторів до Індії, щоби там підготувати революцію. — Англійська преса передає звістку про проєкт неутралізації Австрії на зразок Швейцарії, проєкт виходить імовірно від Франції, яка хоче тим ви-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мороз.

Здавалося, що зима цього року буде малою остріша як на Мадері, чи інших Філіппінах. Сніг, хоч і попадавав час-до-часу, го зараз тоїтися, а традиційна „дольська весна“ грязла по коліна в болоті доріг з тим самим приметником.

Різдвяні Свята з тяжким тоном покрили брудну землю тонкою верстхою (чию по українськи: шаром!) білого пуху. Дехто пробував для традиції переїхатися санками, але швидко чхав на традиції і вертався до дому пішки, а зморені коні йшли азад.

Але нахолодів Йордан, а це таке свято, що від непам'ятних часів замовило собі мороз і сніг. Здається, що й вода не смакувала, колив не пекло вуха, а уста не примерзали до банячка. З огляду на те перед Йорданом почав падати сніг і заскреготів зубами мороз. Хоч нині часи такі, що ніхто зобов'язаний не виконує (хлібопаші, довжники, женихи, державні мужі а навіть парламенти!), але наше підсоння тримається ще передвоєнних засад. Обіцяло — маши!

Раз осправажений мороз не так легко випадається. Зробив далеку дорогу, то й не випадається йому так швидко вертатися назад. Гостіє в нас вже більше як тяжель і чимраз ліпше розпаплюється.

Змінюється Львів під його впливом.

Не видно пополудневої товпи на Академічній, бо червоний від холоду ніс робить зовсім інакше враження, як червоні від карміну уста, а „робити око“ на морозі не всяк потрапить. На це треба не тільки професійної вправи, але й шлункової конечности. На вулиці видно тільки тих, які мусять кудись йти, або тих, які мусять на ній бути.

Навіть жабраків менше (під жабраками розумію тільки тих, які вже витягають руку по милостині!). На десять прохочих ледви два чи три. Окутані в лахміття, більше з привички як з переконання наставляють шанку чи синау руку. В такий мороз рідше як звичайно паде гріш

ключити можливість „аншлюсу“ з Німеччиною. — Радянський уряд з нагоди ювілейних роковин директора „Художественного Театру“ Станіславського рішив переробити на фільмові знімки деякі із найкращих його вистав як „Ревізора“ та „Вишневого саду“. — Бернарда Шопа, що вбрався у полдорж довкола світа запросивши інженерський університет на кілька викладів у запрошенні його назвали „висланцем бога“. — Двох визначних німецьких письменників Я. Вассерман та Еміль Людвіг вибираються у березні з відчитами по Польщі; перший вибрав тему „Промови до молоді“, другий „Ті, що панують над світом“. — Фінський залізничний замір на просторі 70 км. від Ленінграду від половини цього місяця; кораблі можуть посуватися уперед тільки при допомозі трьох криголомів.

— Німецький автор нагороджений на англійському конкурсі. Англійський шоленник „Таймс“ розписав великий міжнародний конкурс на найкращу повість із повоєнного життя. У конкурсі взяло участь більш як 10.000 авторів, у цьому 1400 німців. Нагороду дістав німецький поет Франц Лезер за свою першу повість „Спадщина землі“.

— **Загальні Збори Українського Лікарського Товариства** відбудуться в суботу дня 28. січня ц. р. в год. 18. в домі Товариства при вул. Чарнецького 26/1.

† ПОСМЕРТНІ ЗІАДКИ.

ДЕНИС КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Дня 25. п. м. пополудні розпрощався з цим світом ем. директор віділової школи ім. Т. Шевченка в Яворові, проф. Денис Кульчицький. Помер ледви у 56 р. життя у львівському шпиталі ва недугу, яка звалила його з ніг несподівано, коли перебував в гостях у льв. приятелів Покійника. Невмолма смерть вирвала з рядів укр. громадянства вразі та яворівського зокрема людину великих громадських заслуг та особливих прикмет. Трицять п'ять літ невтомної праці учительської, яку трактував Покійник як національну місію, та не менше жертвенна праця в усіх культурно-освітніх установах забезпечила йому належне місце в історії Яворівщини. Покійник остав на довго в пам'яті тих, які мали щастя спільно з ним працювати. Серед тих, що його знали, неждана смерть бл. п. Дениса викликала невтішний жаль по втраті людини хрустального характеру й ангельськи-доброго серця. Добрячий „Дизь“ належав до того типу людей, які не мають ворогів — близькі віддавалися йому серцем за серце, далекі глибокою повагою а політичні противники — позбавлялися для його характеру. В. Я. П.

Навіть скулений, маленький хлопчик, що сидить біля цукорні Залеського не має щастя. За шийою тіста, цукорні і тепло, а в його шапочці ні сестки. Навіть нещасна мати, що з лемовлям у лахманах прим'їдилася біля готелю Жоржана не дістав нічого. Може хтось і кнає співчувачим оком на неї, не хоче на морозі розкриватися, щоб кивати гріш.

Наскільки щасливіші від хлопчика і від матері з дитиною і від усіх отих хромих, сліпих та горбатих прошаків — панове поробці. Вони мають „Товариство охорони“, вони мають приятелів та овікунів у кожній камениці, хоч і без цього переживали скрутний час. Щодня сипле їм мило серна рука окрушки на сніг. І то не одна і то не раз на день. Чомусь тоді ця рука не боїться морозу, шпортає по кишенях, розціпає кожух...

Біжу до редакції.

На термометрі в антиці 24 степені морозу. Доки не бачив — це було сяк-так, тепер потіваю мерзнути.

Біжу. До вуха долітають відломки розмоз стрічних людей.

— Ух! Тисне...

— Я нині не запалила...

— Діти сидять у ліжку цілий день.

Два студенти спішаються на виклади. Здається не тому, що пізно, а тому, що за легко вбраві.

— В мене нині мидиція замерзла до споду.

Два власники добрих кожухів і зайвої готівки вхоліть до свіданкового льокалю.

— Мороз, не благодать. Ващіві видушіть...

— Дав би Бог, бо та гриня...

І ввійшли...

А я біжу і роздумую: може й справді.

Ануж по тім морозі прочиститься у нас атмосфера.

Уявіть собі: тиснув мороз дві-три неділі, а прийшла відлига і ми як не ті.

Все наше життя стерилізоване.

Зникнуть мегальо-коки, отамано-коки демаго-коки, прудеро-коки, крадо-коки, кліко-коки і такі в останніх часах поширені хруньо-коки.

Як радісно дихнуть тоді груди!

Галактіон Чіпка.

ПОЧАВСЯ ПЛЕБІСЦИТ ЗА ПОЛЬСЬКИМИ ШКОЛАМИ.

Вже підсуюють українським батькам до підпису деклярації за польською мовою навчання. На деяких друках навіть нема зазначено того. Для збаламучення такі деклярації бувають друковані також по українськи і своїм зверхнім виглядом нагадують деклярації за українськими школами. Тому освідомляйте батьків, щоби не дали збаламутитися і не підписували ніяких деклярацій, бо плебісцит за українськими школами минув уже 31. грудня 1932 р. Також батьки повинні наказати своїм дітям, щоби в школі не підписували їх на ніяких шкільних декляраціях, якщо жадали-б того учителі чи учительки.

Дописи.

Львівщина.

Установчі збори Кружка „Рідної Школи“ ім. Маркіана Шашкевича у Дмитровичах. Перші загальні збори цього Кружка відбулися 22. п. м. в битком наповненій залі читальні „Просвіти“. Збори відчинив діловою промовою перший член-основник Кружка, місцевий гр. кат. парох о. Петро Пелехатий, якого збори вибрали своїм провідником. Реферат про значіння „Рідної Школи“ і ділянки національного виховання нашої дітвори й мо-лоді та про обов'язки її членів і всього громадянства супроти неї — виступив делегат Ради Пов. Союзу Кружків „Р. Ш.“ у Львові, проф. Микола Ластовецький. Зараз по рефераті вписалося у члени Кружка 110 осіб, між ними значне число жіноцтва. Збори вибрали головою Старшину о. П. Пелехатого, членами Хому Анку, Бугая Дмитра, Володського Гриця с. Гринька, Лещини-на Сенька, Голода Івана с. Томка і Голода Панька; заступниками: Миколу Бугая, Павла Бугая с. Івана і Пав-ла Верхолая. До провірної комісії увійшли: Хома Іван с. Андрія, Голод Агафія д. Івана і Голод Іван с. Івана; заступники: Ілля Сенчишин, Томко Сокол с. Павла. Річ-ну членську акладку визначили збори на 1.20 зол. Ні анесення п. Івана Хоми члени Кружка оподаткували се-бе й усіх членів своїх родин і сотником у місяць, рани-ли уладити діточий садок і вмістити в кооперативі й чи-тальні „Просвіти“ скарбонки на добровільні дати на „Р. Ш.“. Зацікавлення ділянстю „Р. Ш.“ у зібранні несливичіше. Зазначити годиться захоплення жіноцтва організуванням діточого садка в майбутності та поса-ту молоді для „Р. Ш.“, яка проявилася в уладженні вер-тепу-кожальи на „Р. Ш.“, не зважаючи на всякі перепон-и. До організування Кружка причинилися о. парох Пелехатий та інж. Роман Голод.

Хто не платить за часопис, підриває рідку пресу.

